

Hoaxy, „fakta“, mediální konzumace a stereotypy: ANALYTICKÉ PŘÍKLADY

PhDr. Martin Buchtík, Ph. D

MEDIAN

1. Část veřejnosti věří poplašným zprávám.
2. Lidi mají předsudky. A neví.
3. Média a názory spolu úzce souvisí.
4. My taky věříme komunikačním zkratkám.

DŮVĚRA ZKRESLENÝM INFORMACÍM O ROMECH: MLADÍ LIDÉ 15 – 25 LET

11/2014

Důvěřování zkresleným informacím a hoaxům

TESTOVANÉ VÝROKY

Respondentům výzkumu bylo předloženo 7 výroků o týkajících se Romů v České republice. Pět z nich byly nepravdivé výroky a tzv. hoaxy šířící se v posledních letech sociálními sítěmi. Dva z nich fakticky pravdivé výroky týkající se nezaměstnanosti a předškolní výchovy, které hrají roli kontrolních proměnných. Zkoumána byla schopnost respondentů odlišit pravdivý (byť kritický) výrok od smyšleného.

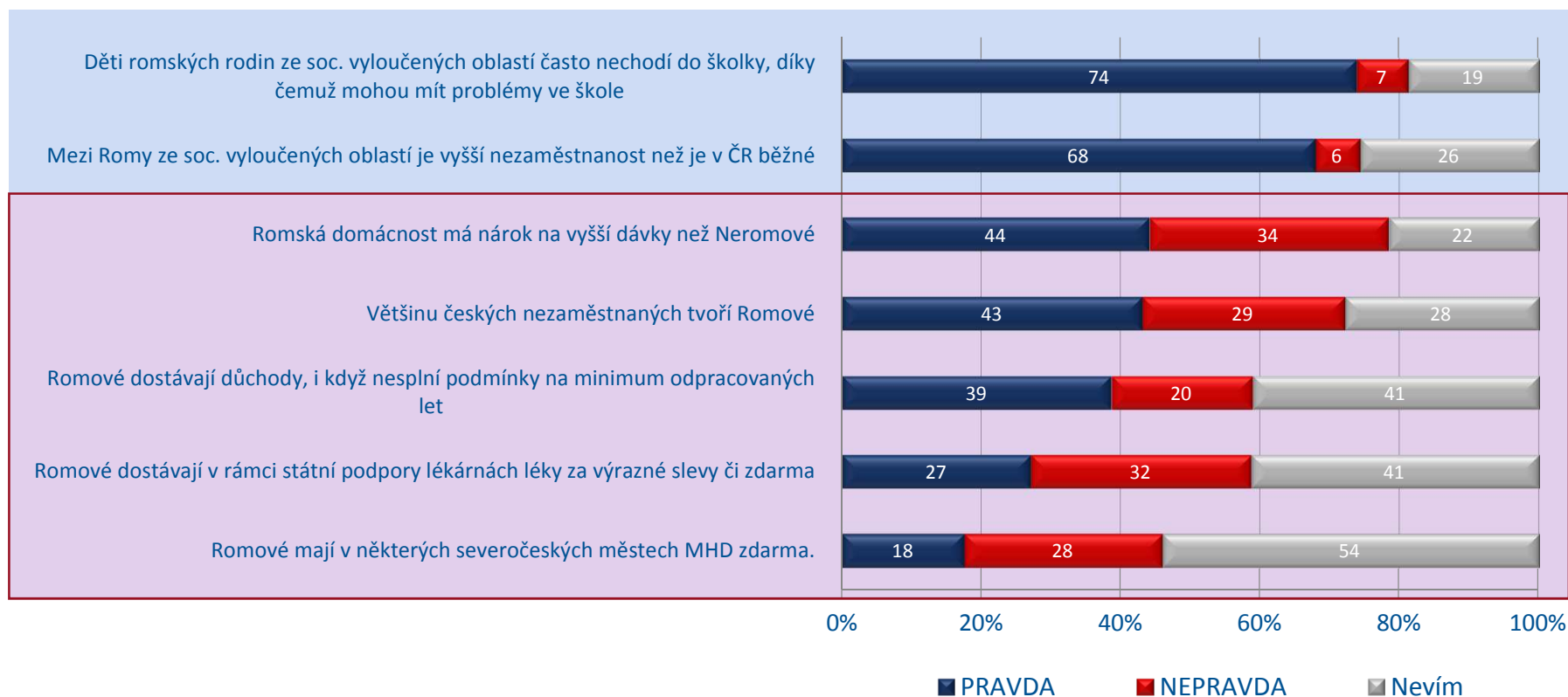
Výrok	Je fakticky pravdivý?
Mezi Romy ze sociálně vyloučených oblastí je vyšší nezaměstnanost než je v ČR běžné	ANO
Romové dostávají důchody, i když nesplní podmínky na minimum odpracovaných let	NE
Romská domácnost má nárok na vyšší dávky než Neromové	NE
Romové dostávají v rámci státní podpory lékárnách léky za výrazné slevy či zdarma	NE
Romové mají v některých severočeských městech MHD zdarma.	NE
Děti romských rodin ze sociálně vyloučených oblastí často nechodí do školky, díky čemuž mohou mít problémy ve škole	ANO
Většinu českých nezaměstnaných tvoří Romové	NE

Důvěra zkresleným informacím a hoaxům

ODPOVĚDI RESPONDENTŮ

C5. Na internetu a sociálních sítích se šíří pravdivé zprávy, které upozorňují na věci, o kterých se běžně nepíše, ale i zkreslené informace. Které z následujících věcí jsou podle vás pravdivé a které ne:

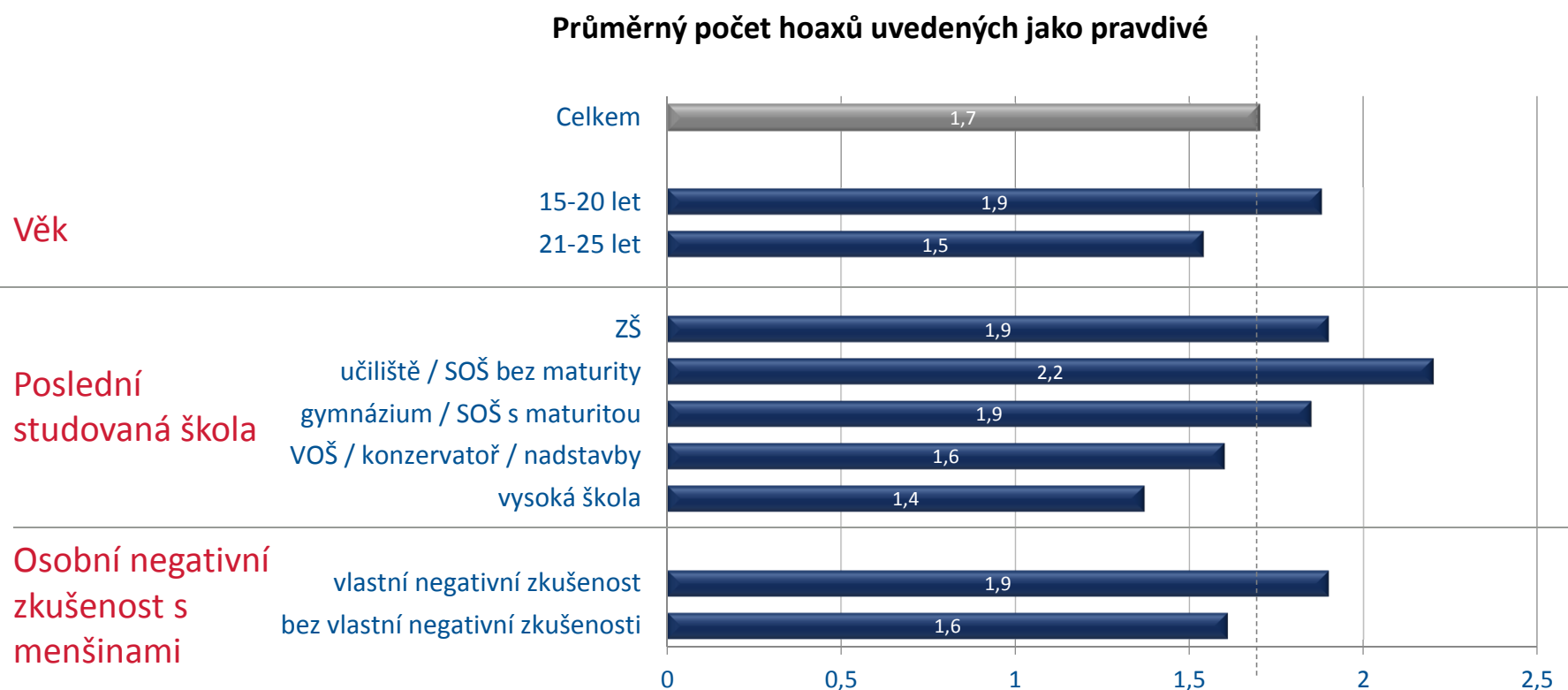
% respondentů, kteří alespoň občas používají některé sociální sítě (n=861)

Důvěřování zkresleným informacím a hoaxům

RŮZNÉ SKUPINY OBYVATEL

C5. Na internetu a sociálních sítích se šíří pravdivé zprávy, které upozorňují na věci, o kterých se běžně nepíše, ale i zkreslené informace. Které z následujících věcí jsou podle vás pravdivé a které ne:

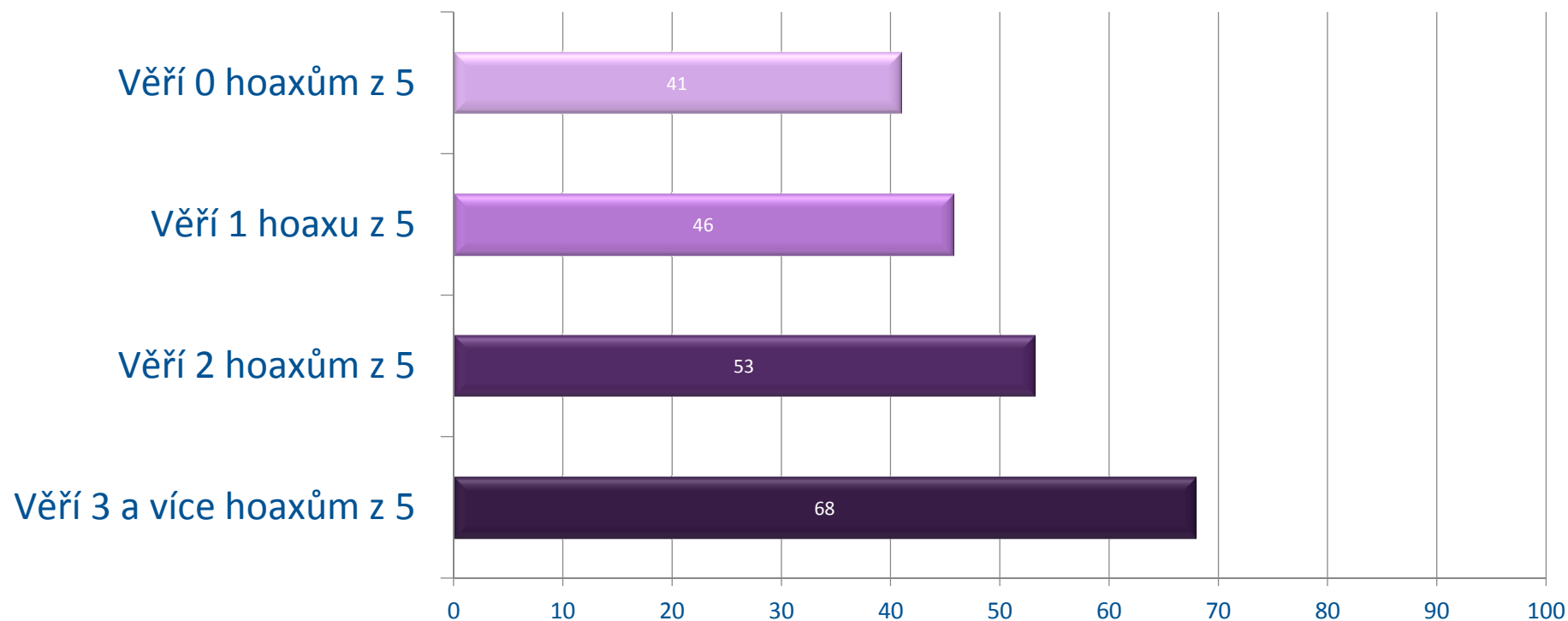

Hodnocení soužití s menšinami

LIDÉ BEZ VLASTNÍ ZKUŠENOSTI – DLE DŮVĚRY HOAXŮM

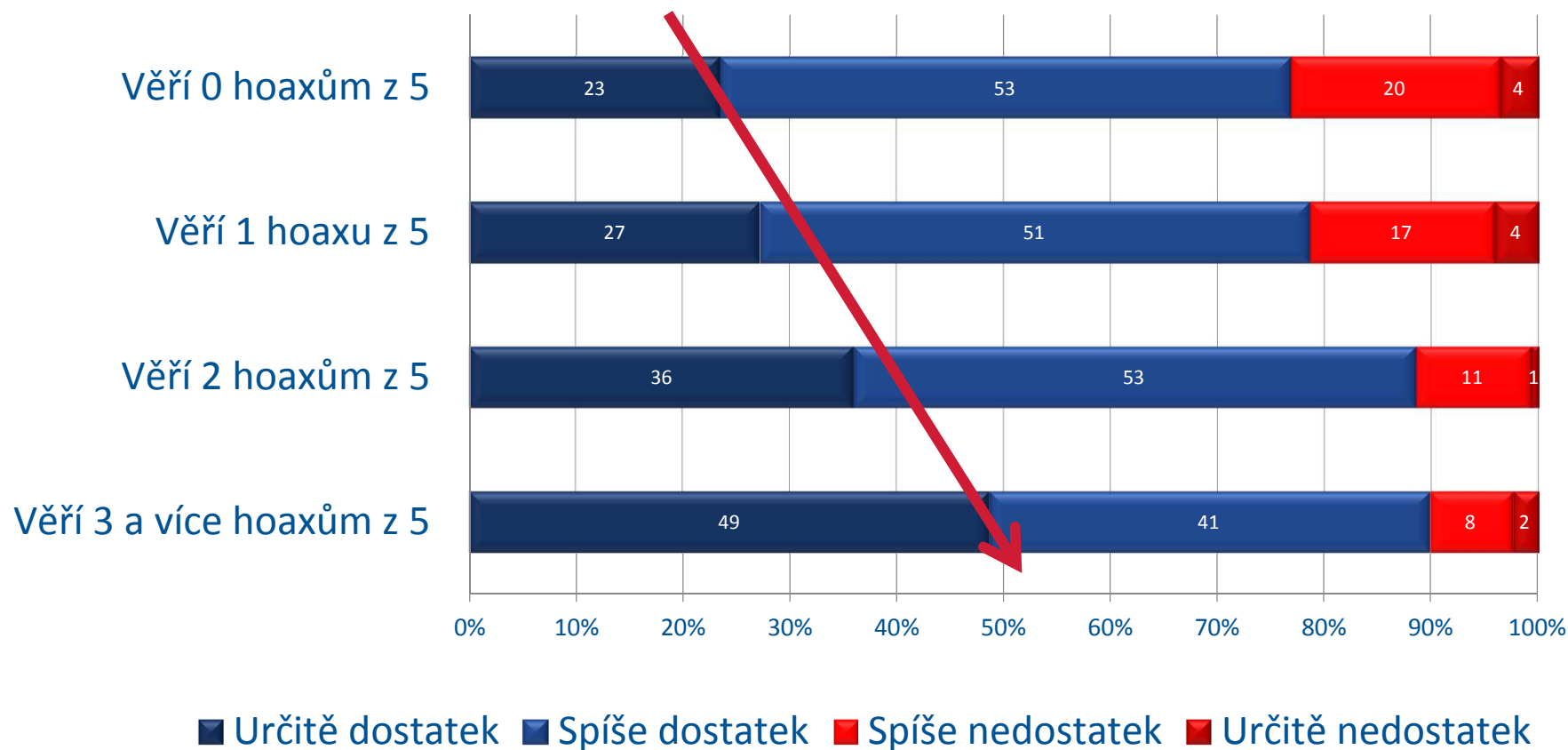
P01. Jak hodnotíte soužití většinové společnosti s následujícími skupinami společnosti? ROMOVÉ

**% respondentů, kteří hodnotí soužití s Romy jako VELMI PROBLÉMOVÉ
JEN Z RESPONDENTŮ BEZ VLASTNÍ ZKUŠENOSTI S PŘÍSLUŠNÍKEM MENŠINY**

Pocit informační saturovanosti o Romech a důvěra hoaxům

P02. Kolik máte informací o následujících skupinách společnosti a jejich životě v ČR? – ROMOVÉ

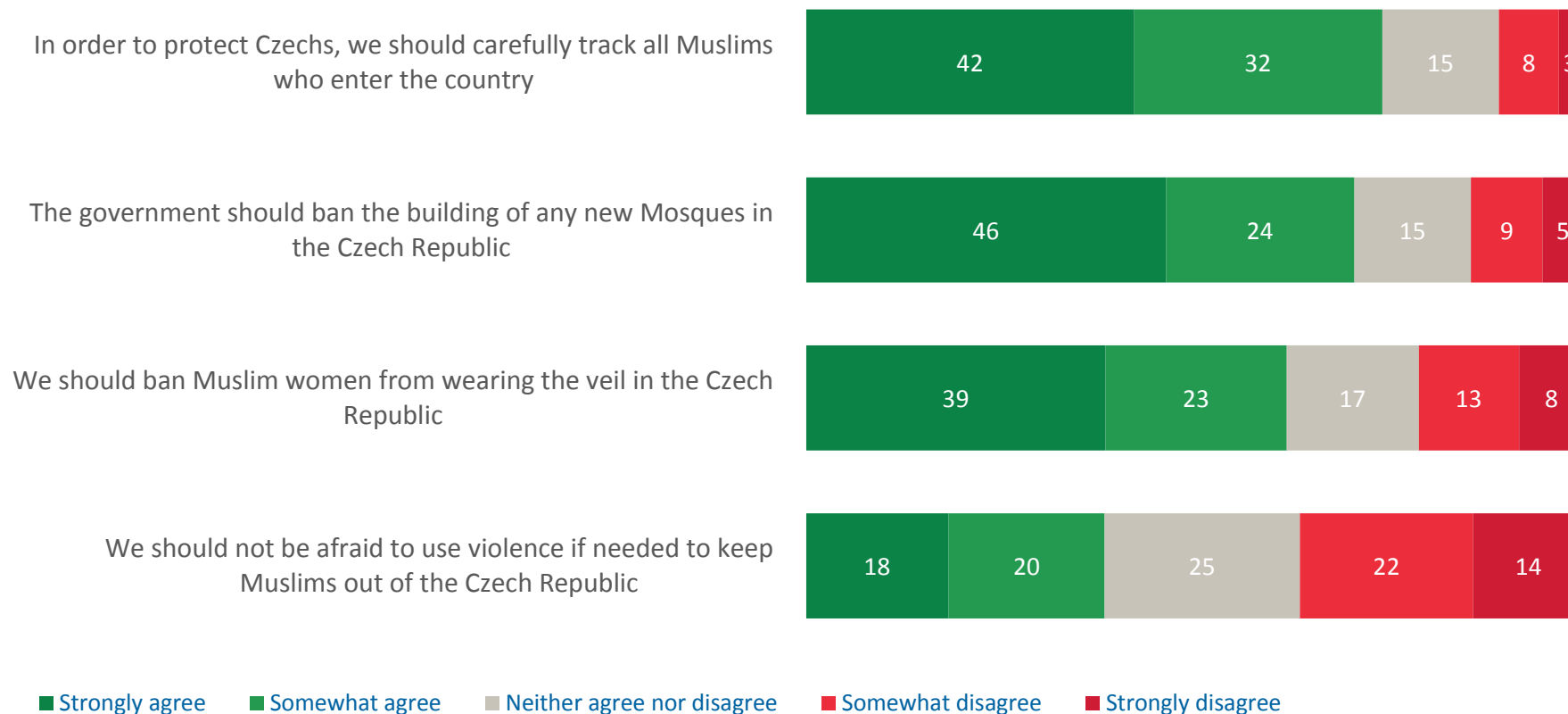

POSTOJE K MUSLIMŮM

2016

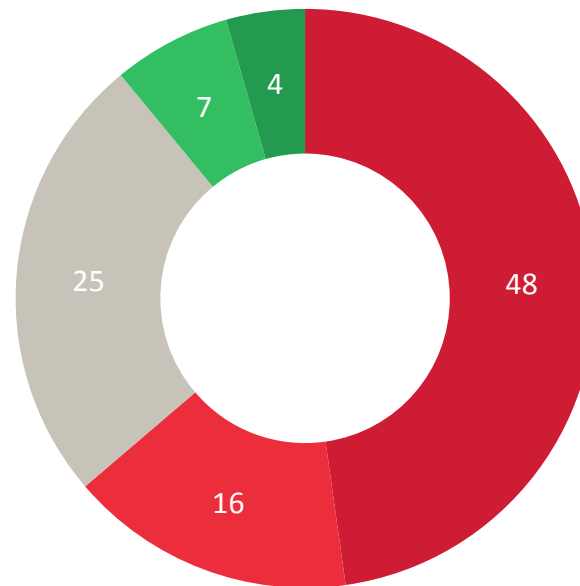
Czech Republic and Muslims – Agreement With Sentences

Q18. To what the extent to which you agree or disagree with each of the following sentences regarding the current refugee crisis

N = 2012

Number of Immigrants We Should Accept

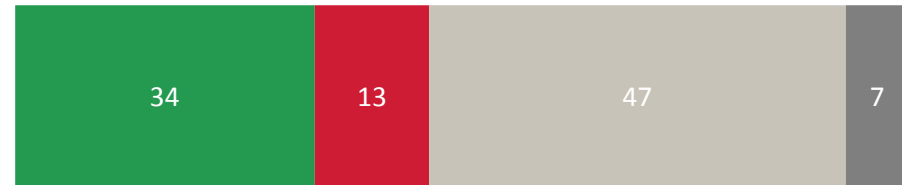
- We should accept much less than 460 per year
- We should accept somewhat less than 460 per year
- 460 per year is about right
- We should accept somewhat more than 460 per year
- We should accept much more than 460 per year

Q19. Last year, of the 330,000 people from Muslim majority countries seeking asylum in the EU, 460 were granted asylum in the Czech Republic. How do you feel about this number of people granted asylum?

N = 2012

Petition – For or Against

We should be seizing assets from Muslim immigrants and refugees to pay for their stay in the Czech Republic

We should be investing more money and resources to support the refugees who are fleeing war and hardship and coming to our borders

■ I would like my vote counted for this petition ■ I would like my vote counted for the petition opposing this view ■ I would not like my vote counted ■ DK

Q20. Since we are collecting information from a representative sample of Czechs, we plan to deliver these last two responses to the Czech government for consideration in making policies. Please let us know if you would like your vote counted for (or against) either of these petitions:

N = 2012

Construction of Restructured Variable

Konstruovaná proměnná:

- Zda je 460 asylantů ze zemí s muslimskou majoritou v minulém roce hodně nebo málo.
- Souhlas s výroky: sledovat všechny Muslimy vstupující do ČR, zákaz mešit, zákaz zahalování žen, použít násilí abychom udrželi Muslimy mimo ČR
- Více peněz na válečné uprchlíky, kteří směřují k nám. Žadatelé o azyl si mají za pobyt v ČR platit.

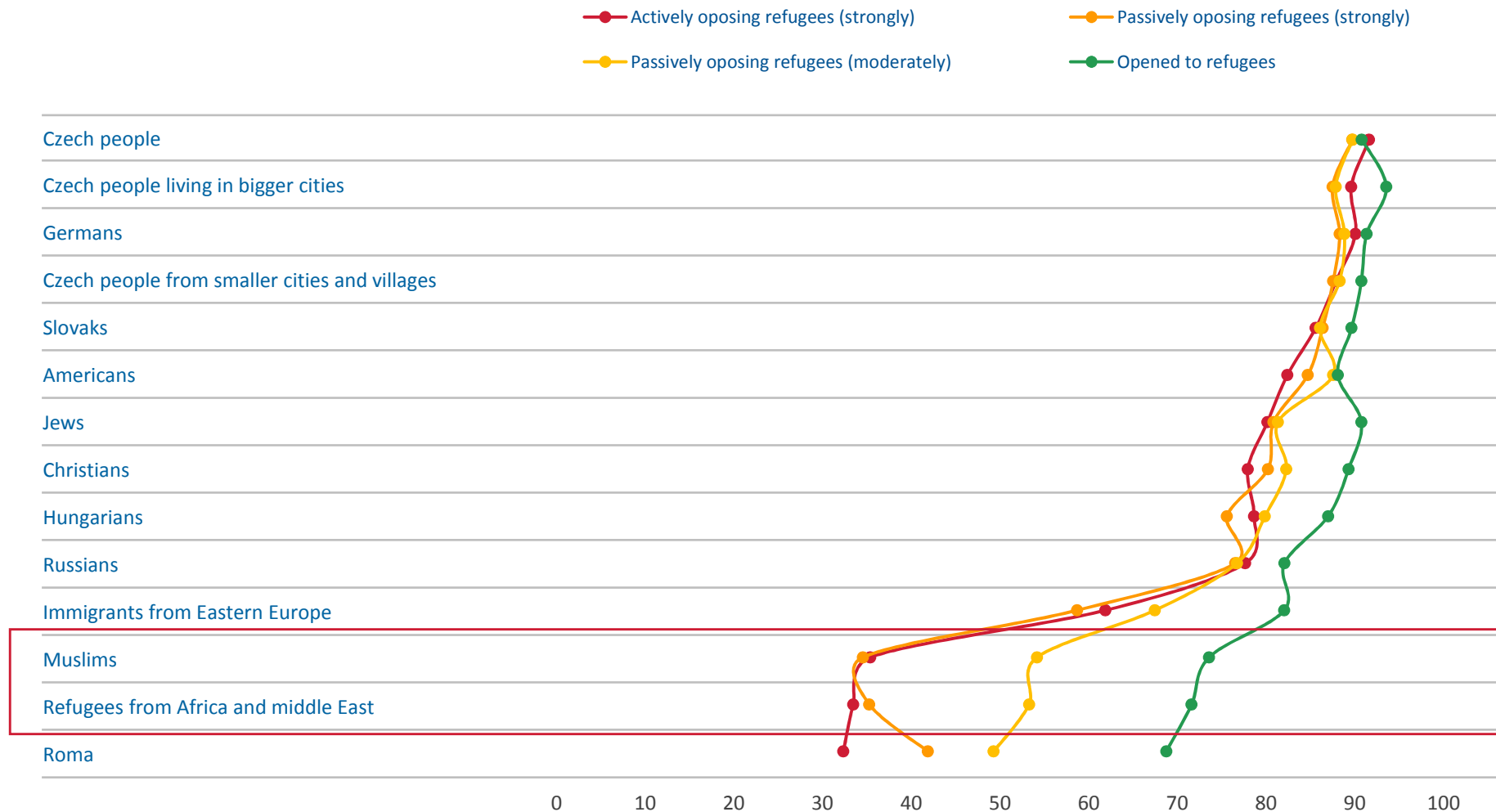
Actively opposing
refugees
(strongly)
16,3 %
N = 321

Passively opposing
refugees
(strongly)
14,8 %
N = 279

Passively opposing
refugees
(moderately)
38,2 %
N = 792

Opened to refugees
30,6 %
N = 620

How Evolved Are Groups of People

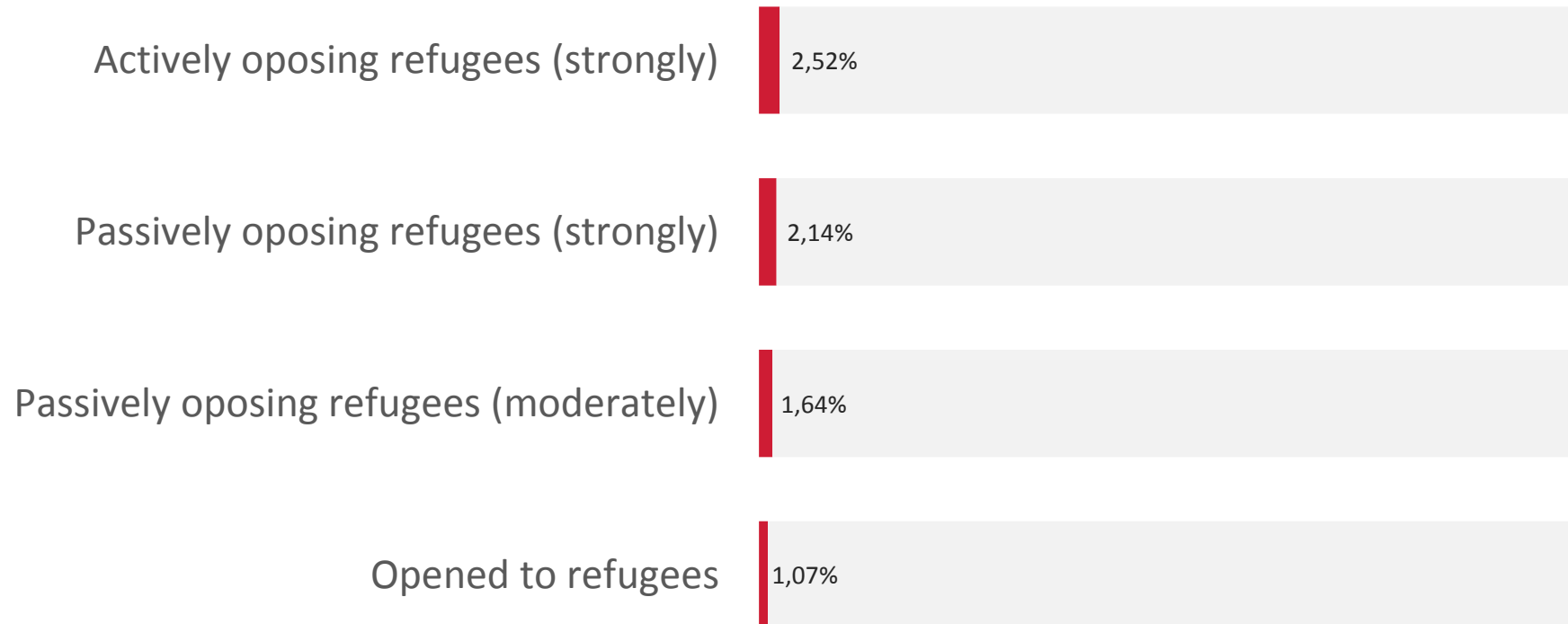

Q02. Some people think that people can vary in how human-like they seem. According to this view, some people seem highly evolved whereas others seem no different than lower animals. Using the sliders below, indicate how evolved you consider each of the following individuals or groups to be.

N = 1307 (CAWI)

Estimation of Number of Muslims In Czech Republic

Estimation of percentage of Muslim in Czech population:

Q09. How many of 1000 people of living in the Czech republic are Muslims?

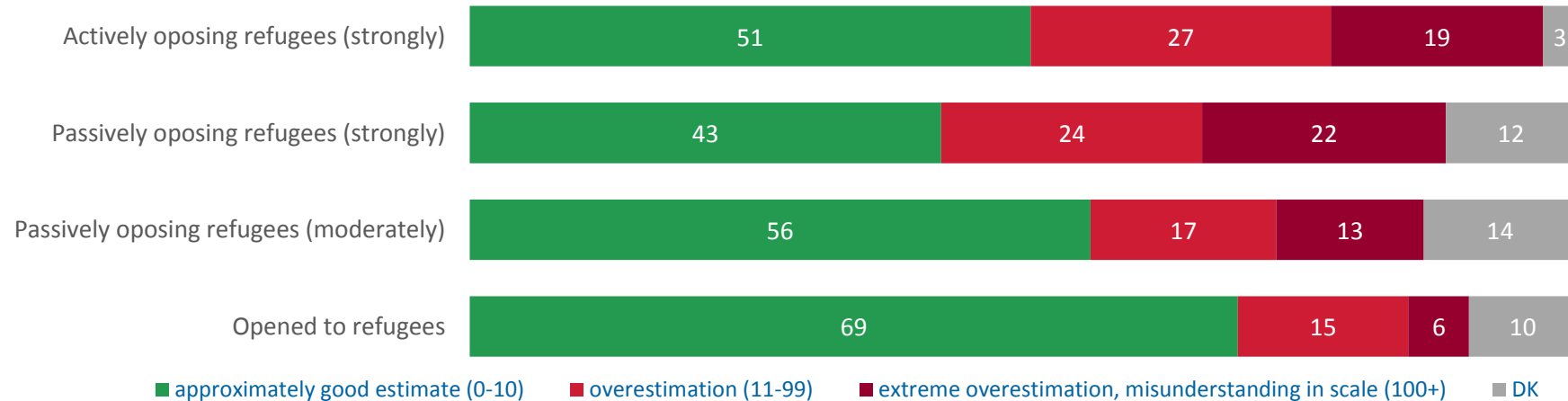
N = 1626

Estimation of Number of Muslims In Czech Republic

Estimation of percentage of Muslim in Czech population:

Categorized estimation by dependent variable:

Q09. How many of 1000 people of living in the Czech republic are Muslims?

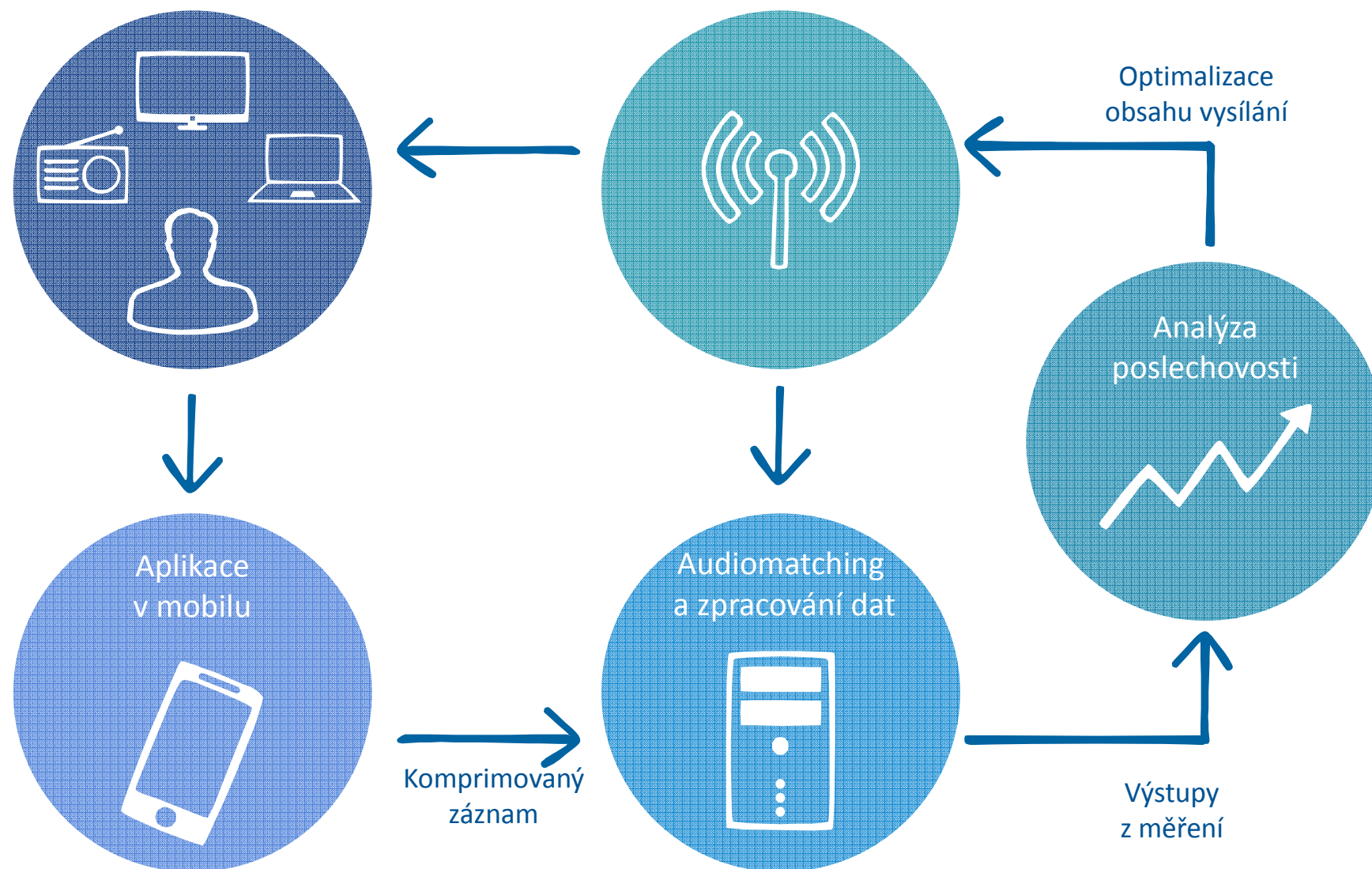
N = 1626

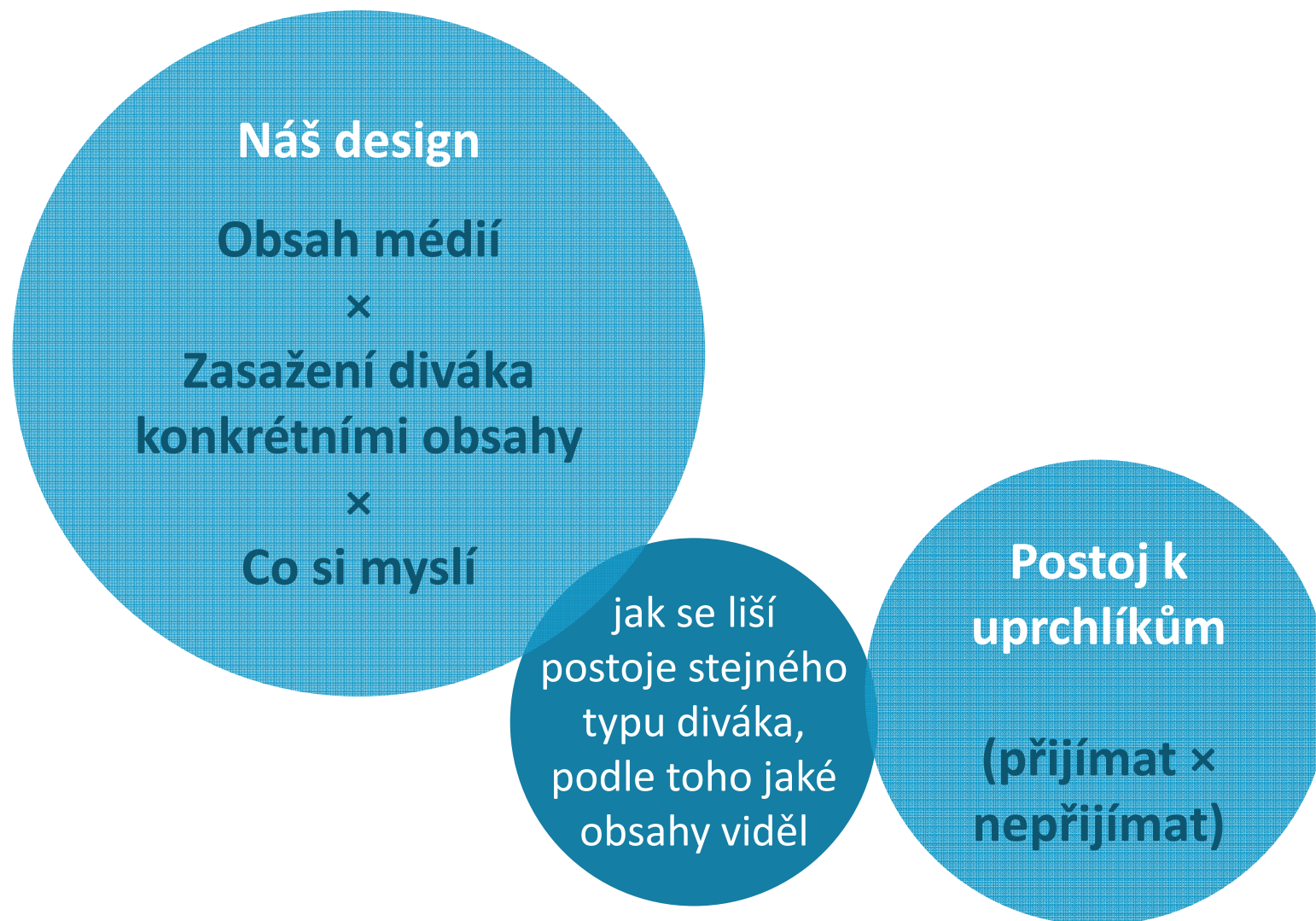

POSTOJE DIVÁKŮ PODLE TYPU ZÁSAHU MÉDII

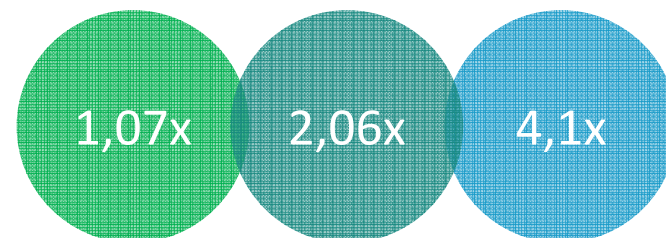
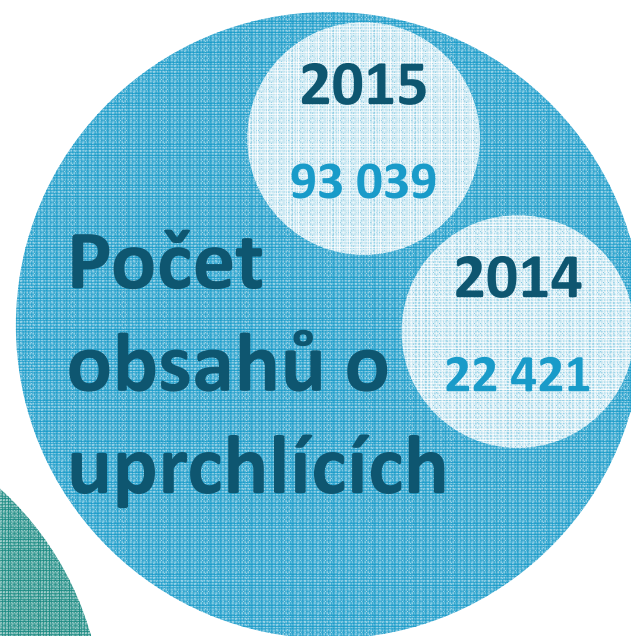
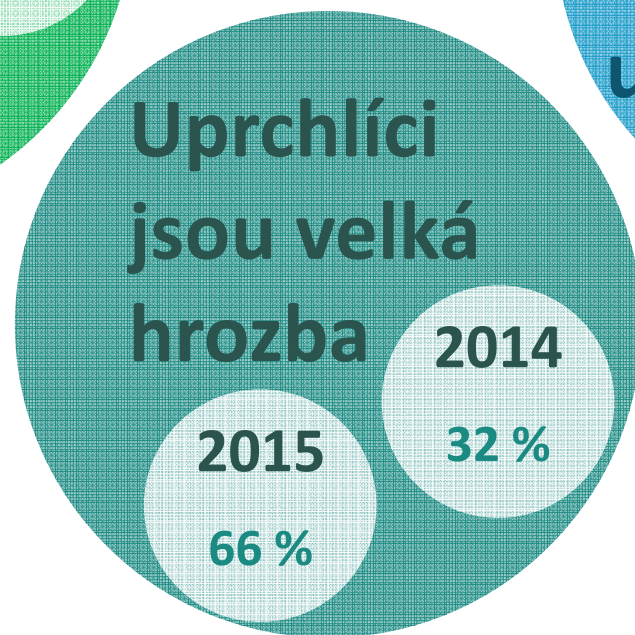
6-7/2015

Schéma procesů technologie adMeter

2014 a 2015 – azyl, názor a čísla

Vymezení obsahu – co je pořad o uprchlictví?

uprchlický utečenec
přistěhovalec
migrant přistěhovalec
utečenecký uprchlík
běženecký imigrační
migrace imigrační
imigrant imigrace
běženec

NEWTON
MediaSearch
790
TV obsahů

Jezová Balková
Bělá pod Bezdězem
Vyšší Lhoty
Drahonice

slova minimálně 2× nebo jedno slovo z výčtu v souvislosti se 4 lokalitami, kde jsou zařízení pro uprchlíky

Logistický model

Finální model – jen významné proměnné

Variable	value	Exp(B)
Gender	Female	1,735*
	Primary	
Education	Lower secondary	0,498
	Upper secondary	0,369
	University	0,256*
	Non-watcher	**
Czech TV - type	Watcher – low exposure on Czech TV	1,082
	Watcher – high exposure on Czech TV	0,245**
	Non-watcher	**
Prima TV - type	Watcher – low exposure on Prima	2,009*
	Watcher – high exposure on Prima	2,936**
66,5% Predicted correctly (57 % in zero model), Nagelkerke R-Sq 0,19		
Modelling: media enter + backward stepwise ** p<0,05, * p<0,1		

Normálně řešeno

Elektronické měření médií

Skutečný zásah
obsahy

**Velké zasažení
reportážemi →
vyšší důležitost
připisovaná tématu**

Zkoumáme vliv?

kontrola sociodemo i
paternů užívání TV
= omezení dalších
kauzálních hypotéz

**S odmítáním
uprchlíků souvisí
zasažení
reportážemi na ČT
(-) a na Primě (+)**

Omezení analýzy

malý vzorek
není pretest – posttest
není kontrola intenzity
konzumace
zpravodajství

STEREOTOYPY V KOMUNIKACI

2016

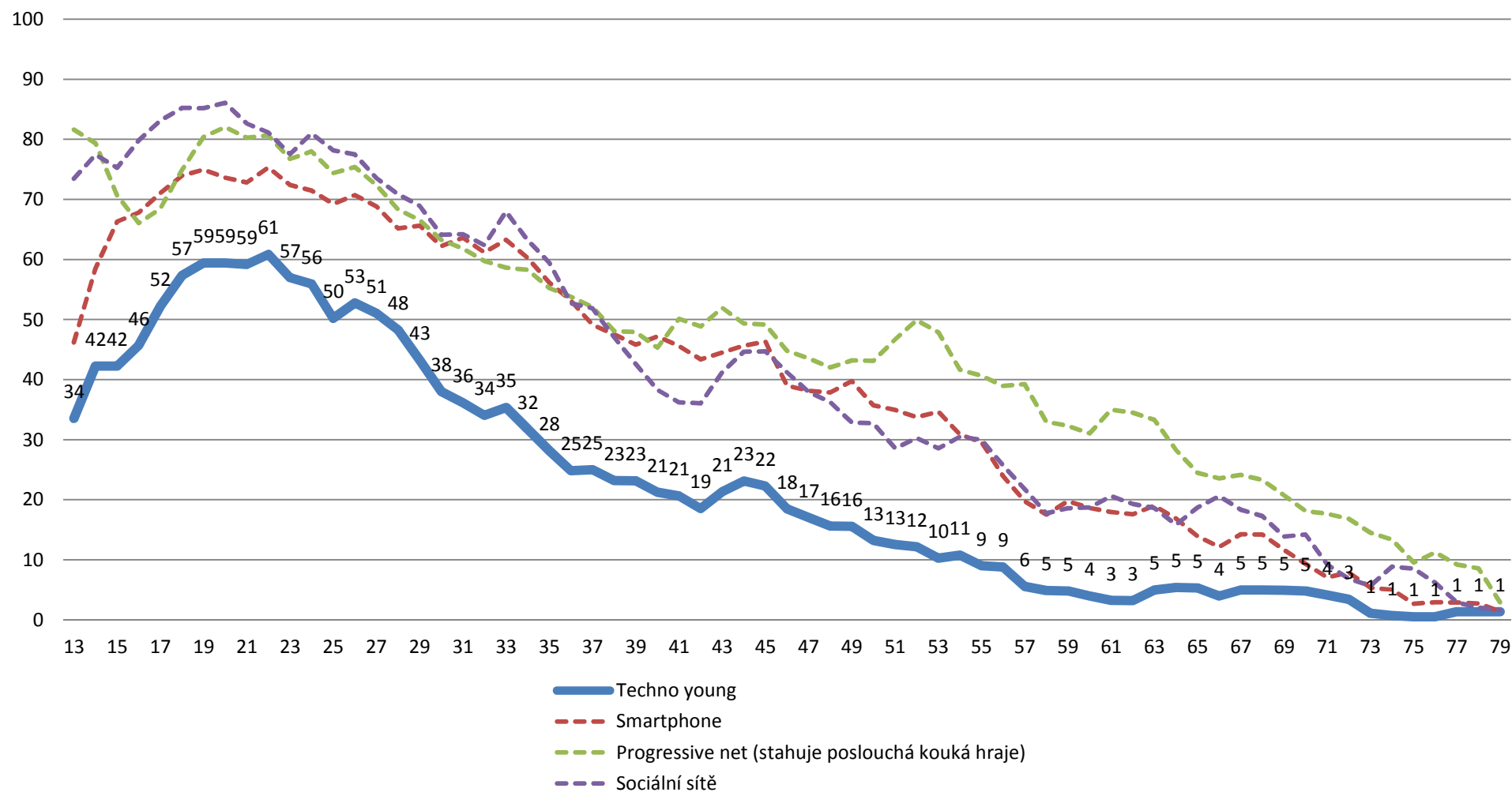
Jak vnímáme mladé lidi

1. *Sociální sítě = používá nějaké sociální sítě alespoň jednou týdně*
2. *Smartphone = vlastní smartphone*
3. *Progressive internet = alespoň jednou týdně vykonává některou z následujících činností: sleduje videa nebo televizní vysílání on-line, poslouchá nebo stahuje hudbu, sdílí fotografie, píše blogy, hraje on-line hry, stahuje aplikace*

Techno young = všechny tři výše uvedené podmínky platí zároveň

KOMUNIKAČNÍ KAMPAŇ

Zdroj dat: MML TGI 2015, n>15 000 kvótně reprezentativní; data ukazují klouzavý průměr (y-1; y; y+1); MEDIAN, s.r.o.

1. Věříme nepravdivým informacím, zvlášt' máme-li je jen z druhé ruky.
2. Pocitovaný dostatek informací nemusí souviset s pravdou.
3. Naše postoje a stereotypy formují „fakta“.
4. Typ média, které sledujeme je jednoznačně silně propojen s tím, co si myslíme. A to víc než běžné proměnné.
5. Komunikační kanály nemůžeme volit intuitivně.

Díky za pozornost
PhDr. Martin Buchtík, Ph. D.

martin.buchtik@median.cz
@MEDIANCZ